

Szczegółowy Opis Zadania na wykonanie badania ewaluacyjnego p.t.:

Komplementarność i synergia interwencji realizowanych w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w perspektywie finansowej 2004-2006

Uzasadnienie realizacji badania

Narodowy Plan Rozwoju 2004-2006 w swoich założeniach jest dokumentem, który w sposób kompleksowy określa strategię rozwoju społeczno-gospodarczego w Polsce w pierwszych latach po wejściu do Unii Europejskiej. Zakładano, iż realizowane w ramach NPR programy będą działać komplementarnie, oraz że pokryją dużą część potrzeb społeczno-gospodarczych Polski.

W swych założeniach programy operacyjne miały ze sobą współdziałać, a ich efekty miały się wzajemnie wzmocniać. W praktyce okazało się, iż pojęcie komplementarności projektów nie zostało zdefiniowane – zarówno w dokumentach krajowych, jak i europejskich. O ile jednak pojęcie komplementarności w codziennym użyciu nie nastęrcza zbyt wielkich problemów (Słownik Języka Polskiego PWN określa komplementarność jako wzajemnie się uzupełnianie), na gruncie funduszy europejskich zdefiniowanie tego pojęcia może sprawiać pewne problemy i nie jest do końca jasne, zwłaszcza jeśli chodzi o interwencje w tak różnych obszarach działania, jak Europejski Fundusz Społeczny i Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego. Na potrzeby tego badania używana będzie definicja komplementarności za Słownikiem Języka Polskiego.

W poprzednim okresie programowania możliwe było łączenie dwóch różnych funduszy strukturalnych w jednym programie operacyjnym (np. EFS i EFRR w ZPORR). Nie wiadomo jednak, w jaki sposób wpłynęło na zwiększenie komplementarności lub synergii interwencji, a jeśli tak, to na jakim poziomie. Można bowiem założyć, że połączenie dwóch funduszy w jednym programie powinno z definicji zwiększyć efekt synergiczny i spowodować realizację bardziej komplementarnych projektów. Czy tak się działo w praktyce – dotychczasowe oceny są rozbieżne.

Projektowane badanie ewaluacyjne ma za zadanie określić komplementarność i synergię pomiędzy projektami finansowanymi ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na poziomie założeń programowych oraz praktycznej realizacji interwencji (a także zarządzania i monitoringu). Ocenie powinny zostać poddane również dokumenty programowe (NPR 2004-2006, Programy Operacyjne i ich uzupełnienia w kwestiach dotyczących komplementarności i synergii.

Badanie będzie realizowane jako część ewaluacji ex-post okresu programowania 2004-2006. Potrzeba jego realizacji wynika z zapisów ustawy o Narodowym Planie Rozwoju, ale i również z zapytań Komisji Europejskiej, w jaki praktyczny sposób realizowane były założenia komplementarności programów operacyjnych.

Definicje użyte na potrzeby badania:

Komplementarność to wzajemnie uzupełnianie się interwencji finansowanych z EFRR i EFS w celu zwiększenia ich oddziaływania.
--

Synergia to współdziałanie różnych czynników, którego efekt jest większy niż suma poszczególnych oddzielnych działań.

Cel badania:

Celem głównym badania jest ocena komplementarności i synergii pomiędzy interwencjami realizowanymi w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w programach operacyjnych i inicjatywach wspólnotowych perspektywy finansowej 2004-2006 w Polsce.

Zakres badania

Zakres terytorialny:

Badanie obejmie terytorium całego kraju.

Zakres przedmiotowy:

Badaniem objęte zostaną projekty perspektywy finansowej 2004-2006 zrealizowane z użyciem środków Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego.

Próby:

Wstępnym badaniem (moduł I) objęta będzie cała baza projektów realizowanych w ramach EFS i EFRR (około 30 tys. projektów).

Następnie w module II wytypowana zostanie próba reprezentatywna ogólnopolska¹ projektów i przeprowadzone badanie komplementarności.

W module III badania do projektów z powyższej próby, w których wystąpi komplementarność (Zamawiający zakłada że będzie ich minimum 100), zostaną dobrane z tej samej próby projekty, w których nie stwierdzono komplementarności (zatem kolejne minimum 100).

Zakres czasowy:

Badanie obejmie projekty realizowane w latach 2004 - 2008.

Sposób realizacji badania

Pytania badawcze:

1. Czy podczas projektowania interwencji brano pod uwagę potencjalną komplementarność lub synergię projektów z EFS i EFRR? Czy założenia dotyczące komplementarności lub synergii zostały poprawnie sformułowane w dokumentach programowych?
2. Czy system wyboru projektów uwzględniał kwestie dot. komplementarności i synergii i promował projekty, które cechowała komplementarność?
3. W jakim stopniu założenia dotyczące komplementarności lub synergii zostały uwzględnione w dokumentacji projektów? Jak wyglądały opisy dotyczące potencjalnej komplementarności lub synergii we wnioskach o dofinansowanie? Czy były zgodne z faktycznym przebiegiem projektu?
4. Jakie typy projektów realizowanych z EFS i EFRR były rzeczywiście komplementarne? Czy istnieje jakiś obszar wsparcia, gdzie komplementarność i synergia są szczególnie widoczne?

¹ Próba musi być dobrana zgodnie z zasadami doboru obowiązującymi w badaniach społecznych.

5. Na ile programy współfinansowane z EFRR i EFS były komplementarne i synergiczne ze sobą? W jakim stopniu założenia komplementarności interwencji – sformułowane na etapie programowania – zostały skutecznie zrealizowane?
6. W jakim stopniu faktyczna komplementarność projektów wpłynęła na zwiększenie pozytywnych efektów synergii?
7. Czy widoczne były inne typy komplementarności badanych projektów, w tym z:
 - innymi projektami finansowanymi z tego samego programu operacyjnego,
 - innymi projektami finansowanymi z innego programu operacyjnego.
8. W jakim stopniu dodatkowe działania mogłyby pozytywnie wpłynąć na wzmocnienie efektu komplementarności i pozytywnych efektów synergii projektów:
 - utworzenie w ramach perspektywy 2013+ jednego funduszu obejmującego EFS i EFRR,
 - możliwość finansowania programów operacyjnych z więcej niż jednego funduszu,
 - w większym stopniu uwzględnienie kryteriów komplementarności w kryteriach wyboru projektów (np. promowanie „wiązek projektów”)?
 - inne, jakie?

Badanie obejmuje kilka modułów, każdy z nich dotyczy określenia komplementarności i synergii w innym aspekcie:

Moduł I:

W ramach modułu I zadaniem Wykonawcy będzie analiza dokumentacji programów finansowanych z EFS i EFRR w ramach perspektywy finansowej 2004-2006. Wykonawca powinien wziąć pod uwagę takie dokumenty, jak:

- Narodowy Plan Rozwoju 2004-2006/ Podstawy Wsparcia Wspólnoty,
- Sektorowy Program Operacyjny Wzrost Konkurencyjności Przedsiębiorstw wraz z uzupełnieniem,
- Sektorowy Program Operacyjny Transport wraz z uzupełnieniem,
- Sektorowy Program Operacyjny Rozwój Zasobów Ludzkich wraz z uzupełnieniem,
- Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego wraz z uzupełnieniem,

(Wszystkie powyższe dokumenty są dostępne na stronach www.fundusze-strukturalne.gov.pl)

Wykonawca może zaproponować w ofercie również analizę innych programów lub dokumentów, mogących dotyczyć zagadnień programowania i komplementarności.

Dodatkowo zadaniem Wykonawcy będzie również przeprowadzenie wywiadów na temat zagadnień komplementarności i synergii z osobami mającymi wpływ na realizację programów perspektywy 2004-2006 (pracownicy IZ, IPOś, IW).

Na podstawie zebranych materiałów Wykonawca opracuje analizę, której tematem będą zagadnienia komplementarności i synergii w dokumentach programowych oraz podejście do zagadnień komplementarności osób zajmujących się zarządzaniem i wdrażaniem programów.

Moduł II:

W ramach modułu II zadaniem Wykonawcy będzie analiza wniosków o dofinansowanie projektów realizowanych z EFS lub EFRR. W tym celu Wykonawca otrzyma z MRR po podpisaniu umowy bazę projektów realizowanych w perspektywie 2004-2006. Z bazy powinny zostać wytypowane działania objęte badaniem, które na podstawie analiz modułu I okażą się potencjalnie komplementarne (konieczne jest uzasadnienie wyboru). Wytypowane działania będą stanowiły operat losowania próby reprezentatywnej ogólnopolskiej. W oparciu o tę próbę Wykonawca ma za zadanie odpowiedzieć na pytanie, w jaki sposób beneficjenci ujmowali zagadnienie komplementarności i synergii we wnioskach o dofinansowanie i dokona analizy tego zagadnienia.

W ramach tych czynności zadaniem wykonawcy będzie sprawdzenie, czy projekty opisane we wnioskach o dofinansowanie jako potencjalnie komplementarne z innymi są faktycznie komplementarne lub synergiczne. W tym celu konieczna może być analiza dokumentacji projektów wskazanych we wnioskach jako komplementarne do badanych.

Moduł III:

W ramach modułu III przewiduje się badanie porównawcze na dwóch grupach projektów. W skład jednej z nich będą wchodzić projekty, w których Wykonawca stwierdzi komplementarność lub synergię projektów (Na podstawie wniosków z prac modułu II). W skład drugiej grupy będą wchodziły projekty, w których nie stwierdzono występowania komplementarności. Następnie projekty zostaną porównane pod względem pozytywnych efektów synergii. Założeniem tego modułu jest precyzyjne wyliczenie efektu synergii badanych projektów przez Wykonawcę.

Techniczna realizacja badania

Produkty

- raport metodologiczny,
- raport końcowy,
- dodatkowe streszczenie raportu końcowego, które zostanie wykorzystane do raportu podsumowującego ewaluację *ex-post* Narodowego Planu Rozwoju 2004-2006 - wersja polska i angielska,
- 4 stronicowa broszura – wersja polska i angielska,
- prezentacja wyników prac na maksymalnie trzech spotkaniach,
- udział w spotkaniu uzgodnieniowym omawiającym tabelę wniosków i rekomendacji.

Raport metodologiczny

Na etapie raportu metodologicznego Wykonawca jest zobowiązany uszczegółwić zaproponowaną metodologię badania z uwzględnieniem uwag zamawiającego do treści oferty. Wykonawca powinien przedstawić również koncepcję narzędzi badawczych, którymi posłuży się przy realizacji badania. Dodatkowo ewaluator zobowiązany jest przedstawić i zweryfikować dostępność i zakres danych potrzebny do realizacji badania oraz sposób ich przetwarzania.

Raport końcowy

Na podstawie badania sporządzony zostanie raport realizujący wszystkie cele badania i udzielający wyczerpującej odpowiedzi na postawione pytania ewaluacyjne i kwestie problemowe. Wykonawca dostarczy raport końcowy w wersji elektronicznej (CD-ROM) oraz papierowej (raport max. 100 str. bez aneksów) w 5 egz.

Raport końcowy powinien być opracowany w języku polskim i mieć następującą strukturę:

- (1) streszczenie raportu – nie więcej niż 10 stron A4 (również w jęz. angielskim);
- (2) spis treści;
- (3) wprowadzenie;
- (4) syntetyczny opis wybranej i zastosowanej metodologii oraz źródła informacji wykorzystywanych w badaniu.
- (5) opis wyników badania;

(6) wnioski z realizacji okresu 2004-2006 i rekomendacje dla:

- planowania i realizacji interwencji w ramach Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia oraz Programów Operacyjnych w latach 2007-2013,
- optymalnego ukierunkowania środków krajowej rezerwy wykonania (wskazujący najbardziej efektywne i skuteczne kategorie interwencji i typy projektów - kontekście obszaru badania), oraz określający ew. nowe obszary, które obecnie nie są realizowane w ramach programów operacyjnych, a ich realizacja jest wskazana w kontekście osiągnięcia celów NSRO,
- kształtu i systemu realizacji polityki spójności po roku 2013,
- krajowych prorozwojowych polityk publicznych prowadzonych w obszarach wsparcia Narodowego Planu Rozwoju oraz Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia.

(7) aneksy:

- *Aneks 1* opracowana tabela rekomendacji zgodna z załącznikiem 1 do SOPZ
- *Aneks 2* przedstawiający szczegółową metodologię badania
- pozostałe Aneksy

Broszura informacyjna

Wykonawca przygotowuje ponadto 4-stronicowe opracowanie (format A5) w kształcie broszury. Broszura ta powinna być napisana językiem zrozumiałym dla szerokiego grona odbiorców i zawierać krótki opis badania oraz najważniejsze wyniki i rekomendacje płynące z raportu. Broszura powinna zawierać wykresy, mapy, ewentualnie zdjęcia i być opracowana graficznie w formie umożliwiającej jej publikację bez dodatkowych korekt. Tak przygotowana publikacja ma zachęcić do lektury całego dokumentu. Broszurę należy przedstawić w formie elektronicznej (CD-ROM) i drukowanej (5 egzemplarzy). Broszura dodatkowo powinna być opracowana w języku angielskim.

Prezentacje wyników badania

Wykonawca będzie ponadto zobowiązany do zaprezentowania wyników prac (raportu metodologicznego i końcowego) na maksymalnie 3 spotkaniach. Terminy i miejsca ewentualnych spotkań zostaną uzgodnione z Zamawiającym. Dodatkowo ewaluator zobowiązuje się do wzięcia udziału w ewentualnym spotkaniu uzgodnieniowym omawiającym Tabelę wniosków i rekomendacji z jej adresatami.

* * *

Raport końcowy z badania oraz cały proces badawczy zostanie oceniony przez Zamawiającego zgodnie z Kartą zamieszczoną w załączniku 2.

Harmonogram realizacji badania

Realizacja samego badania będzie przebiegać zgodnie z następującym planem:

W ramach etapu I:

- **w terminie do 21 dni od dnia podpisania umowy** – przygotowanie projektu raportu metodologicznego:

- projekt raportu przekazany zostanie Zamawiającemu w formie elektronicznej i drukowanej (2 egzemplarze)
- na żądanie zamawiającego przedstawienie projektu raportu w formie prezentacji multimedialnej i dokonanie uzgodnień z Zamawiającym;
- **w terminie do 35 dni od dnia podpisania umowy** – przygotowanie raportu metodologicznego:
 - raport przekazany zostanie Zamawiającemu w formie elektronicznej i drukowanej (2 egzemplarze)
 - na żądanie Zamawiającego przedstawienie raportu w formie prezentacji multimedialnej;

W ramach etapu II:

- **w terminie do 182 dni od dnia podpisania umowy** – przedstawienie projektu raportu końcowego oraz broszury:
 - projekt raportu oraz broszury mają być przekazane Zamawiającemu w formie elektronicznej i drukowanej (5 egzemplarzy)
 - na żądanie Zamawiającego Wykonawca zobowiązany jest do przedstawienia projektu raportu w formie prezentacji multimedialnej.
 - do 21 dni od dnia przekazania projektu raportu Zamawiający przekaże Wykonawcy uwagi do projektu raportu końcowego.
- **w terminie do 210 dni od dnia podpisania umowy** – przedstawienie ostatecznej wersji raportu końcowego oraz broszury:
 - raport oraz broszura zostaną przekazane Zamawiającemu w formie elektronicznej i drukowanej (5 egzemplarzy)
 - na żądanie Zamawiającego przedstawienie raportu w formie prezentacji multimedialnej. Zamawiający zastrzega sobie prawo do wniesienia uwag do ostatecznej wersji raportu po prezentacji multimedialnej.

W każdym tygodniu badania Wykonawca będzie przekazywał Zamawiającemu informacje dotyczące jego przebiegu i pojawiających się problemów oraz zagrożeń w realizacji badania w formie krótkiego pisemnego raportu. Dopuszczalna jest forma elektroniczna.

Zamawiający zastrzega sobie możliwość uczestniczenia w niektórych podetapach badania.

Od Wykonawcy oczekuje się sprawnej i terminowej realizacji badania oraz współpracy z Zamawiającym, w tym:

- konsultowania narzędzi badawczych (kwestionariusze ankiet itp.),
- pozostawania w stałym kontakcie z Zamawiającym (spotkania odpowiednio do potrzeb, kontakt telefoniczny oraz drogą elektroniczną, wyznaczenie osoby do kontaktów roboczych),
- informowania o stanie prac, pojawiających się problemach i innych zagadnieniach istotnych dla realizacji badania.

Finansowanie zamówienia

Projekt finansowany jest ze środków UE w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-13.

Wszystkie materiały opracowane w trakcie realizacji projektu w zależności od wielkości, rodzaju i techniki wykonania powinny zostać oznaczone zgodnie z wariantem podstawowym lub minimalnym, precyzyjnie określonym w Strategii komunikacji Funduszy Europejskich.

Przy oznaczaniu projektów i materiałów promocyjnych należy stosować odpowiednie znaki graficzne. Znak programu operacyjnego Pomoc Techniczna, z którego finansowane jest przedsięwzięcie, powinien znajdować się po lewej stronie, po prawej zaś właściwie podpisany znak Unii Europejskiej (flaga). Pomędzy nimi można zostawić wolną przestrzeń lub wstawić logo instytucji lub beneficjenta realizującego projekt.

Załączniki do SOPZ:

1. Wzór tabeli wdrażania rekomendacji
2. Karta oceny procesu ewaluacji